

I.

Punčke za igrače pridejo žive na svet. V prelepi deželi, kjer dežuje samo ponoči, podnevi pa zmerom sonce sije in kjer ni nikoli mraza. Pod cvetočim grmovjem imajo svoje hišice, v njih so majhne sobe s posteljicami, omaricami, stolčki in drugim pohištvom. Tudi kuhinje z vso opravo so v teh hišicah tako majhne, kakor je punčkam prav. Od hiše do hiše se vijejo srebrne stezice, ob stezicah rastejo jagode, ki leto in dan prežlahtno cveto in še bolj žlahtno zore, kar ni čudo, ko sta v tej prelepi deželi dež in rosa najčistejši malinovec. Iz malinoveca so tudi rožnati oblaki, ki jih od tam včasih veter k nam zanese.

Ker v deželi ni mraza, se sprehajajo punčke po srebrnih stezicah kar v samih srajčkah. Obirajo jagode, ki so kakor bonboni, in pijejo malinovec, da imajo od tega čisto rdeče ustnice. Obiskujejo se v svojih hišicah, kjer si razkazujejo opravo, češje lase in pripovedujejo novice in sanje.

Res, lepo živijo punčke v svoji deželi in vsaka deklica bi rada pri njih živela, če bi ne bilo v deželi punčk strašne nadloge. Ta nadloga je hudobna čarovnica Punčara, ki vsako leto enkrat punčke obiše. Takrat jim je gorje.

Hudobna čarovnica hodi po deželi in švrka s čarovno šibo po punčkah. Ki v strahu bežijo na vse strani. Veliko se jih srečno poskrrije, veliko jih uteče iz dežele k ljudem, ki jih sprejmejo za svoje. Pri njih žive in rastejo naprej, postanejo deklice, hodijo v šole, in ko so čisto velike, so gospodične in gospe.

One, ki jih zadene čarovnična šiba, pa otrpnejo in ne govore več na glas. Če jih je čarovna šiba močno zadela, so čisto trde in negibne. Če jih je manj, imajo še gibljive ude in nekatere celo lahko še oči odpirajo in zapirajo. Vendar si z lastnimi udi ne znajo več pomagati in same se ne morejo premikati.

Otrple punčke čarovnica pobere in odnese v veliko mesto, kjer ima svojo tovarno. Vsako leto jih nabere devdeset košev. V tovarni so dvorane,

v njih sedijo pri dolgih mizah gospodične, ki so v službi čarovnice Punčare. Gospodične razberejo punčke po velikosti, potem pa vse lepo poravnajo. Počešejo jih, v lase jim vpletejo trakove in operejo in zlikajo jim srajčke. Če so od strahu preveč prebledele, jim lica rdeče namažejo, tej ali oni napravijo novo srajčko, včasih tudi obleko. Nazadnje vložje gospodične vsako v posebno škatlo. Na škatli je zapisano, kakšne vrste punčka je v nji in koliko je vredna, zakaj čarovnica Punčara je pohlepna po denarju in prodaja punčke trgovcem z igračami.

Če bi trgovci vedeli, kako jih dobi, jih morda ne bi pri njej kupovali. Toda kaj, ko ne vedo, čarovnica sama se pa tudi ne izda. Kadar pridejo trgovci k nji, se lepo preobleče in potaji. Vsa sladka in prijazna jim pravi: »Poglejte, gospodje, ali niso res lepe in zlate moje punčke; nikjer na svetu ni lepših!«

Tako govori, da jih draže proda. In ker so punčke res lepe, jih trgovci kupujejo, da jih naprej prodajajo za igrače deklicam. Tudi trgovec iz Ljubljane jih je hodil vsako leto tja kupovat. Jeseni jih je veliko nakupil; pozimi in spomladi jih je največ razprodal in konec poletja mu jih je ostalo že čisto malo.

Pred leti — vaš očka je bil takrat še mlad — je poslovodja ljubljanske trgovine preurejal izložbe za začetek šolskega leta. Pobral je iz njih kopalne obleke, kape, sportno orodje in drugo tako robo, ki se poleti največ prodaja, in razstavil torbe in nahrbtnike za šolarje, pušice, mape, tintnike in čevlje. Eno okno z vederci, lopatami, čolnički, ladjicami in drugimi poletnimi igračami je pustil še neizpremenjeno. Ko so se že šole začele, je pa še to okno preuredil. Postavil je vanj druge igrače in punčke, kolikor jih je od zadnje jeseni ostalo, da bi jih razprodali, preden dobe nove. Ni bilo dosti punčk, a ena je bila vmes posebno velika in lepa. V trgovini so se vsi čudili, da je nihče ne kupi, ko vendar ni bila draga. Veliko punčko je gospod poslovodja postavil v sredo okna med igrače.

Te punčke se je bila šiba čarovnice Punčare prav malo doteknila. Tako malo, da je punčka še zardevala, ker jo je bilo sram, da je v sami srajčki. V oknu je rajši mežala, in če bi mogla, bi bila celó na glas jokala, kadar so stali pred njo ljudje. — Punčke so res ubožice, dokler ne pridejo v roke deklicam, ki jih oblečejo, negujejo in pestujejo, ker vedo, da so punčke žive in da vse razumejo, kar jim pripovedujejo, čeprav same ne morejo gibati in govoriti.

Dolg je bil dan punčki v oknu; nazadnje je vendarle srečno minil. Zvečer je pa ukazal gospod poslovodja, naj ostanejo izložbe zaradi reklame pozno v noč odprte in razsvetljene, kar je bila za punčko sreča.

Tisto noč je priletel nad Ljubljano čarovnik Blagodej. Zagleda pod seboj razsvetljeno mesto in de: »Dolgo me že ni bilo v Ljubljano! Pogledam malo, kako se je kaj ta čas mesto spremenilo!«

Blagodej pristane na Cankarjevem nabrežju in krene po Ribji ulici na Mestni trg. Ozka Ribja ulica je bila sicer prav taka, kakor že pred sto ali dve sto leti, a na Mestnem trgu je Blagodej ostrmel. Res so bile hiše stare, vendar vse prenovljene, trg pa lepo tlakovan in še pozno ponoči sijajno razsvetljen. Trgovine so imele velike nove portale in nekatere celo odprte izložbe. Blagodej se je razgledal in čital imena trgovin. Dobro se mu je zdelo, ko je med novimi našel stara znana imena. Posebno je bil vesel, da še stoji trgovina, kjer mu je bil oče kupil nove čevlje, pipec in konjička, ko sta bila prvokrat v Ljubljani. Zato se je pred njenimi okni dolgo mudil in premišljeval, kako svet čimdalje lepšo robo izdeluje. Nazadnje je stopil k izložbi z igračami in tudi tam vse pazljivo pregledal.

(Dalje.)